

ΕΚ ΤΗΣ ΝΕΡΑΪΔΑΣ

Μιχαήλ Πόλπατσας
(Διονύσιος Ταβουλάρης)

Όρσα Πόλπατσα
(Σοφία Ταβουλάρη)

Νύμφη Ἀθηναία
(Ἐλένη Σταματοπούλου)

ΕΝ ΔΡΑΜΑ

Η ΝΕΡΑΪΔΑ. Δράμα εἰς πράξεις τρεῖς καὶ εἰκόνας ἕξ, ὑπὸ Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ.

Χιλιάδες θεαταὶ εἶδον κατὰ τὸ παρελθόν θέρος τὴν *Νεραΐδα* τοῦ κ. Δημητρίου Γρ. Καμπούρογλου. Ἡ ἐντύπωσις ὑπῆρξε γενικῶς καλλίστη. Τὸ ἀληθῶς πρωτότυπον δράμα ἤρесе, διήγειρε τὴν περιέργειαν, συνεκίνησε. Καὶ ὅμως οἱ κριτικοὶ μας δὲν ἀπέδωσαν εἰς αὐτὸ τὴν πραγματικὴν σημασίαν του, δὲν τὸ ἐξετίμησαν εἰς ὅλην τὴν ἀξίαν του.

Εἶνε ὅμως ἀληθές ὅτι τὸ δραματικὸν ἔργον τοῦ κ. Καμπούρογλου εἶνε ἐξ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα δὲν κρίνονται ἀσφαλῶς ἐκ τῶν πρώτων ἐντυπώσεων. Αἱ πρώται ἐντυπώσεις ἐκ τῆς *Νεραΐδας* εἶνε μὲν πολὺ εὐνοϊκαί, ἀλλ' ἐπιμελής μελέτη ἀποκαλύπτει εἰς αὐτὴν καλλονὰς πολὺ τῶν πρώτων ἐντυπώσεων ἀνωτέρας.

Ὁ κ. Καμπούρογλου ἀνέλαβε πρὸ πολλῶν ἐτῶν ν' ἀναπαραστήσῃ ἐποχὴν πολὺ ἀφ' ἡμῶν ἀπέχουσαν, καίτοι πρόσφατον. Αἱ Ἀθηναίαι εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος αἰῶνος παρουσιάζουν κατάστασιν τόσον διάφορον τῆς παρουσίας ἤθη, ἔθιμα, δημόσιον καὶ ἰδιωτικὸν βίον τόσον ἰδιόρρυθμα, ὥστε μετὰ καταπλήξεως συγκρίνει τις αὐτὰ μὲ τὰ παρόντα. Ὁ κ. Καμπούρογλου εἶνε

ἀρμοδιώτατος πρὸς ἀναπαραστάσιν τῆς τῶσον ἐνδιαφερούσης ἐκείνης ἐποχῆς. Ἐκ μητρὸς εὐγενοῦς ἐπίγονος ἀρχαίου ἀριστοκρατικοῦ οἴκου τῶν Ἀθηνῶν, τῶν Γέροντα, ἐνέκυψεν ἐπὶ εἰκοσιν ἔτη εἰς τὴν μελέτην τῆς ἱστορίας τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῶν οἰκογενειακῶν του παροδόσεων καὶ ἐγγράφων. Τοιαύτην ἔχων ὁ κ. Καμπούρογλου παραδόσιν καὶ μελέτην τῆς περιόδου ἐκείνης, ἀφοῦ εἰς τρεῖς ὀγκῶδεις τόμους συνέλεξε τὸ πόρισμα τῶν μελετῶν του, ἠθέλησε ν' ἀναβιβάσῃ οὕτως εἰπεῖν ὀλοζώντανον τὸ παρελθὸν ἐκεῖνο ἐπὶ τῆς σκηνῆς. Οὕτω μὲ τὴν *Νεραΐδα* του, αἱ Ἀθηναίαι παρουσιάζουν κατὰ τὸ τέλος τοῦ αἰῶνος πιστῶς εἰς τὸ θέατρον σκηνὰς τοῦ ἀθηναϊκοῦ βίου τῶν ἀρχῶν τοῦ αἰῶνος. Τοιοῦτον θέαμα εἶνε ὄχι μόνον περιεργότατον καὶ γραφικώτατον, ἀλλὰ καὶ ἀληθῶς διδακτικὸν διὰ τὸν ἰκανὸν νὰ φιλοσοφῇ ἐπὶ τῆς παραδόξου ἐξελίξεως τῶν ἱστορικῶν καὶ κοινωνικῶν φαινομένων.

Δὲν ἐπαναλαμβάνομεν ἐδῶ λεπτομερῶς τὴν ὑπόθεσιν τῆς *Νεραΐδας*, διότι εἶνε γνωστὴ ἐκ τῶν παραστάσεων καὶ ἐκ τῶν δημοσιευθεισῶν κρίσεων. Δυστυχῶς δὲν ἐξεδώθη ἀκόμη ἡ *Νεραΐδα*, εὐχόμεθα δὲ ταχέως νὰ δημοσιευθῇ ἔργον τὸ ὁποῖον χαρακτηρίζει ἀξία ἱστορικὴ, ἐπίσης καὶ φιλολογικὴ. Ἐν βλέμμα ἐπὶ τῶν γεγονότων περὶ τὰ ὁποῖα ἐκτυλίσσεται τὸ δράμα, ἀρκεῖ

ὅπως δώσῃ τὸν ἀληθῆ αὐτοῦ χαρακτηρισμόν.

Ὅτε τὰ ὄργανα τοῦ λόρδου Ἐλγιν ἀφῆρσαν ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολιν τὸ 1807 μίαν τῶν Καρυατίδων τοῦ Ἐρεχθεῖου, οἱ κάτοικοι τῶν Ἀθηνῶν ἐπίστευσαν, ὅτι ἤκουσαν τὴν νύκτα τοὺς θρήνους αὐτῆς. Εἶχε τοποθετηθῆ προσωρινῶς κατὰ τοὺς πρόποδας τῆς Ἀκροπόλεως. Εἰς τοὺς θρήνους τῆς Καρυατίδος ἀπήντων οἱ θρήνοι τῶν λοιπῶν Καρυατίδων ἀπὸ τὸ Ἐρεχθεῖον. Κατὰ τὴν ἐγγύριον παράδοσιν, αἱ Καρυατίδες αὐταὶ ἦσαν ἀθάνατοι βασιλοπούλαι, αἱ ὁποῖαι ἐστοίχειωσαν, ἐγέναν *Νεραΐδες*, καὶ ἔζων οὕτως ἀφανεῖς περὶ τὰ σώματά των μαρμαρωθέντα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὰς παραδόσεις τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ πολλὰς ἀνθρωποὶ κατορθώσαντες ν' ἀρπάσωσι τὸν πέπλον *Νεραΐδας*, ἔλαβαν ταύτην ὡς σύζυγον, ὁ κ. Καμπούρογλου συνέδωσε τὴν γενικὴν ταύτην παράδοσιν πρὸς τὴν τοπικὴν τῆς Καρυατίδος καὶ ἐσχέτισε τὰς δύο ταύτας παραδόσεις πρὸς ἱστορικὸν γεγονός, καθ' ὃ ὁ Ἀθηναῖος Ἀρχων Μιχαήλ Πόλπατσας ἐθυσιάσθη ὑπὲρ τῶν προνομίων τῆς πόλεως Ἀθηνῶν. Αὐτὸς ὁ Μιχαήλ Πόλπατσας ὑποτίθεται εἰς τὸ δράμα ὡς ἀρπάσας τὸν πέπλον τῆς *Νεραΐδας*-Καρυατίδος, καὶ ὀδηγήσας αὐτὴν εἰς τὴν οἰκίαν του ὅπως τὴν νυμφεῦθῃ.

Τὸ μῦθευμα τοῦ θρήνου τῶν Καρυατί-